Věc C-209/03

The Queen, na žádost Danyho Bidara

v.

London Borough of Ealing a Secretary of State for Education and Skills

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)]

„Občanství Unie – Články 12 ES a 18 ES – Podpora poskytovaná studentům ve formě dotované půjčky – Ustanovení omezující udělení takovéto půjčky na studenty usazené na vnitrostátním území"

Stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda přednesené dne 11. listopadu 2004 . . . . . I - 2122

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 15. března 2005 . . . . I - 2151

Shrnutí rozsudku

1. *Smlouva ES – Působnost pro účely zákazu jakékoliv diskriminace na základě státní příslušnosti – Podpora poskytovaná studentům na pokrytí jejich životních nákladů –*

Zahrnutí – Vnitrostátní právní úprava vyhrazující udělení takové podpory pro studenty usazené na vnitrostátním území – Nemožnost, aby studenti, kteří jsou státními příslušníky jiného členského státu, byli považováni za usazené – Nepřípustnost

(Článek. 12 ES)

2. *Předběžné otázky – Výklad – Časové účinky rozsudků podávajících výklad – Zpětný účinek – Omezení Soudním dvorem – Podmínky – Význam finančních důsledků rozsudku pro dotčený členský stát – Kritérium, které není rozhodující*

(Článek 234 ES)

1. Podpora poskytovaná ať již ve formě dotovaných půjček, nebo stipendií studentům legálně pobývajícím v hostitelském členském státě a směřující k pokrytí jejich životních nákladů spadá do rozsahu působnosti Smlouvy pro účely zákazu diskriminace stanoveného v prvním pododstavci čl. 12 ES.

Toto ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která poskytuje studentům nárok na takovou podporu pouze tehdy, pokud jsou usazeni v hostitelském členském státě, a přitom vylučuje, aby státní příslušník jiného členského státu obdržel jako student status usazené osoby, i když tento státní příslušník v hostitelském členském státě legálně pobývá a absolvoval tam podstatnou část svého středoškolského studia, a v důsledku toho si vytvořil skutečný vztah ke společnosti tohoto státu.

Členský stát může jistě oprávněně udělovat takovou podporu pouze studentům, kteří prokázali určitý stupeň integrace do společnosti tohoto státu. Tento členský stát však nemůže vyžadovat od dotyčných studentů, aby prokázali vztah k jeho trhu práce. Naopak existence určitého stupně integrace může být považována za prokázanou konstatováním, že dotčený student po určitou dobu pobýval v hostitelském členském státě.

Nicméně tím, že vylučuje jakoukoliv možnost státního příslušníka jiného členského státu získat jako student status usazené osoby, uvedená právní úprava znemožňuje takovému státnímu příslušníkovi, bez ohledu na jeho stupeň skutečné integrace, využívat právo na podpory pokrývající jeho životní náklady, a v důsledku toho je překážkou tomu, aby tento státní příslušník mohl

studovat za stejných podmínek jako státní příslušník tohoto státu, který se nachází ve stejné situaci.

(viz body 48, 57–59, 61–63, výrok 1–2)

2. Výklad ustanovení práva Společenství, který Soudní dvůr podává, se omezuje na vyjasnění a upřesnění významu a dosahu tohoto ustanovení, tak jak mělo být chápáno a používáno od okamžiku, kdy nabylo účinnosti. Z toho vyplývá, že takto vyložené ustanovení může a musí být soudy použito i na právní vztahy vzniklé a založené před vydáním rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o žádosti o výklad, pokud jsou jinak splněny podmínky umožňující předložit příslušným soudním orgánům spor ohledně použití uvedeného ustanovení. Soudní dvůr mohou jen výjimečné okolnosti přimět k tomu, aby na základě obecné zásady právní jistoty inherentní právnímu řádu Společenství omezil možnost všech zúčastněných osob dovolávat se ustanovení, jehož výklad podal, za účelem zpochybnění právních vztahů založených v dobré víře. Finanční důsledky, které mohou vyplývat pro členský stát z rozsudku vydaného v řízení o předběžné otázce neodůvodňují samy o sobě omezení časových účinků tohoto rozsudku.

(viz body 66–68, výrok 3)